

UZASADNIENIE

wyroku zaocznego z dnia 24 maja 2018r.

Powód – Kancelaria (...) Spółka Akcyjna w K. wniósł w elektronicznym postępowaniu upominawczym pozew o zapłatę przeciwko M. B. (1), w którym zażądał zasądzenia od pozwanego kwoty 1.530 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 19 września 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty, a ponadto zasądzenia zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwu powód podał, że nabył wierzytelność wobec pozwanego na podstawie umowy przelewu z dnia 28 czerwca 2016 roku zawartej z (...) Sp. z o.o. w W.. Wierzytelność powstała na podstawie umowy pożyczki z dnia 26 lutego 2015 roku, na mocy której pozwany otrzymał kwotę 1.000 zł, którą zobowiązał się zwrócić w terminie do 18 września 2015 roku wraz z prowizją w kwocie 300 zł oraz opłatami wymienionymi w treści umowy. Pozwany nie wykonał zobowiązania w ustalonym terminie, został wezwany do spełnienia świadczenia, pomimo tego nie zapłacił powodowi dochodzonej pozewem kwoty.

Postanowieniem z 4 stycznia 2018 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin-Zachód w Lublinie przekazał sprawę do Sądu Rejonowego w Międzyrzeczu.

Na rozprawie w dniu 24 maja 2018 roku strony nie stawiły się.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 26 lutego 2015 roku M. B. (1) zawarł z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w W. umowę pożyczki, której przedmiotem była kwota 1000 zł, składając oświadczenie o zawarciu umowy za pośrednictwem internetu. M. B. (1) zobowiązał się do zwrotu pożyczki do dnia 18 września 2015 roku wraz z prowizją w kwocie 300 zł.

W dniu 26 lutego 2015r. na rachunek bankowy M. B. została przekazana kwota 1000 zł.

Okoliczności bezsporne

W dniu 28 czerwca 2016r. (...) Sp. z o.o. zawarł z Kancelarią (...) S.A. w K. umowę przelewu wierzytelności obejmującą wierzytelność wobec M. B. wynikającą z umowy pożyczki z 26 lutego 2015r.

Dowód:

- umowa przelewu wierzytelności z 28.06.2016r. - k. 13-14,
- wyciąg z załącznika do umowy przelewu – k. 15

W dniu 8 lipca 2016r. zostało sporządzone zawiadomienie o przelewie wierzytelności na rzecz Kancelarii (...) S.A. w K., M. B. został wezwany do zapłaty kwoty 5.386,42 zł w terminie 7 dni od otrzymania wezwania.

Dowód:

- zawiadomienie z 08.07.2016r. - k. 16.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się w przeważającej części zasadne.

Podstawą prawną żądania powoda były art. 720 § 1 k.c., art. 481 § 1 k.c. oraz art. 509 § 1 k.c.

Zgodnie z art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Stosownie do art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

W myśl art. 509 § 1 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Art. 3 kpc stanowi, że strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody.

W myśl art. 232 kpc strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Sąd może dopuścić dowód niewskazany przez stronę.

Pozwany, prawidłowo wezwany na rozprawę nie stawił się i nie złożył w sprawie żadnych wyjaśnień. Zgodnie z art. 339 § 1 k.p.c. jeżeli pozwany nie stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny. W tym wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

Sąd przyjął na podstawie art. 339 § 1 kpc, mając na uwadze zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, za prawdziwe twierdzenia powoda przytoczone w pozwie dotyczące zawarcia przez pozwanego M. B. (1) umowy pożyczki z cedentem – (...) Sp. z o.o. oraz przelewu wierzytelności mającej źródło w umowie na rzecz powoda. Jako bezsporne okoliczności sprawy w oparciu o twierdzenia powoda Sąd przyjął ponadto przekazanie pozwanemu kwoty 1000 zł tytułem wykonania obowiązku umownego przez cedenta oraz niedokonanie zwrotu tej kwoty przez pozwanego wraz z prowizją, której wysokość ustalono w kwocie 300 zł. W zakresie wysokości dochodzonego żądania Sąd częściowo uznał twierdzenia powoda za prawdziwe, natomiast w zakresie żądania zasądzenia od pozwanego kosztów monitów telefonicznych i pisemnych w łącznej wysokości 230 zł powództwo nie zostało udowodnione, a ponadto uzasadnione wątpliwości w świetle art. 385¹ § 1 k.c. budziła wysokość ustalonych umownie kosztów wysłania pozwanemu tych pism.

Dochodzone przez powoda roszczenie o zapłatę obejmowało obok zwrotu kwoty pieniężnej stanowiącej przedmiot pożyczki – 1000 zł, prowizję w kwocie 300 zł i koszty monitów pisemnych i telefonicznych – 230 zł ustalonych jednostronnie przez dającego pożyczkę. Od sumy tych kwot powód domagał się ponadto odsetek ustawowych od dnia 19 września 2015 roku oraz odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku. Termin wymagalności roszczenia został oznaczony na dzień 19 września 2015r.

W ocenie Sądu wątpliwość budziła wysokość dochodzonego wobec pozwanego roszczenia. M. B. (1) prawidłowo wezwany na termin rozprawy nie stawił się na nią i nie złożył w sprawie żadnych wyjaśnień. W oparciu o art. 339 § 1 kpc należało przyjąć za przyznane okoliczności wskazane przez powoda w pozwie, co do zawarcia umowy pożyczki, jej warunków, które pozwany zaakceptował, znając je i rozumiejąc, a także co do wysokości kosztów pożyczki, podlegających zwrotowi na rzecz powoda, które obejmowała prowizja w kwocie 300 zł, a także opłat za wysłane pozwanemu wezwania do zapłaty wraz z ostatecznym wezwaniem do zapłaty.

Stan faktyczny sprawy Sąd ustalił na podstawie twierdzeń przytoczonych przez powoda w pozwie i w piśmie procesowym z 4 maja 2018 roku. Sąd zważył, że pomimo zobowiązania do złożenia dowodów wskazujących na wysokość rzeczywiście poniesionych przez powoda kosztów wysłanych pozwanemu monitów i upomnień, powód

nie przedstawił żadnych dokumentów na poparcie twierdzeń co do rzeczywiście poniesionych kosztów wysłania pozwanemu monitów pisemnych ani częstotliwości rozmów telefonicznych, nie przedstawił w tym zakresie także żadnych twierdzeń wskazujących ile takich pism zostało pozwanemu wysłanych, w jakich dniach odbywały się rozmowy telefoniczne, jaką wysokość kosztów z tymi czynnościami związanych poniósł dający pożyczkę. Jakkolwiek niepodpisany formularz umowy pożyczki nie ma waloru dokumentu prywatnego i nie stanowi dowodu na zawarcie umowy pożyczki, ani jej postanowień, podobnie jak załącznik do umowy przelewu wierzytelności wskazujący jej wysokość i składniki przeniesione na powoda, to w formularzu informacyjnym (k. 21-22 akt) w punkcie dotyczącym skutków braku płatności podano, że pożyczkobiorca może zostać obciążony opłatami po 20 zł za przesłanie pierwszych czterech wezwań do zapłaty oraz kwota 150 zł za przesłanie piątego wezwania do zapłaty.

Obciążenie pozwanego kosztami wezwań do zapłaty nie poparte dowodami na wysokość rzeczywiście poniesionych kosztów należy ocenić jako wynik zastosowania przez dającego pożyczkę niedozwolonych klauzul umownych, nie wiążących pozwanego zgodnie z art. 385¹ § 1 i 2 k.c. co do wysokości ustalonych umownie kosztów w zakresie, w jakim ustalają obowiązek pozwanego w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy.

Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. Stosownie do § 4 ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie spoczywa na tym, kto się na to powołuje. Oceny zgodności postanowienia u mowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem oceny (art. 385² k.c.). Cytowane przepisy wprowadzają zakaz stosowania niedozwolonych postanowień umownych w umowach z konsumentami. Sankcją za to jest wyłączenie mocy wiążącej tych postanowień umowy. Przepisy art. 385¹-385³ k.c. brane są pod uwagę przez Sąd w ramach sądowej kontroli wzorców umownych dokonywanej podczas rozpoznawania roszczeń wynikających z konkretnego stosunku obligacyjnego. W wyroku z 7 grudnia 2006r., III CSK 266/06 Sąd Najwyższy stwierdził, że art. 385¹ § 1 k.c., zawierający klauzulę generalną dotyczącą niedozwolonych postanowień umownych, odnosi się do wszelkich umów konsumenckich, niezależnie od tego, czy przy ich zawieraniu przedsiębiorca posługiwał się wzorcem umowy. Jest poza sporem, że w ramach sądowej kontroli umów musi być dokonana ocena, czy określone postanowienie umowne zawiera cechy postanowienia niedozwolonego, to jest - niezgodnione indywidualnie z konsumentem - kształtuje jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Z reguły też taka ocena dokonywana jest in concreto, w sporze między konsumentem a przedsiębiorcą. Przepis art. 385¹ § 1 k.c. wyłącza z kontroli te postanowienia umowne, które zostały indywidualnie uzgodnione oraz odnoszące się do głównych świadczeń stron. Kryteriami oceny postanowienia umownego jako niedozwolonego są ponadto w świetle cytowanego przepisu rażące naruszenie interesów strony oraz ukształtowanie praw i obowiązków w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami.

W procesie powód nie udowodnił, aby postanowienia umowne określające wysokość kosztów sporządzenia wezwań do zapłaty zostały uzgodnione indywidualnie z pozwanym. Przyjąć należy, że treść umowy oraz kosztów wysyłanych wezwań do zapłaty jest wynikiem przyjęcia wzorca umowy przez pozwanego, przy zastosowaniu przygotowanych uprzednio formularzy, na które pozwany nie miał żadnego wpływu.

Określona przez powoda wysokość opłat za wezwanie do zapłaty nie dotyczy także głównych świadczeń stron umowy, którymi po stronie pozwanego jest zwrot przedmiotu pożyczki, zapłata prowizji oraz odsetek za opóźnienie.

Sąd zważył, że koszt doręczenia przesyłek zwykłą drogą pocztową jest niższy w porównaniu do wysokości ustalonych kosztów obciążających pozwanego. Przy wysokości kwoty udzielonej pozwanemu tytułem pożyczki, dochodzenie dodatkowo kosztów sporządzenia wezwań do zapłaty w wysokości przewyższającej od kosztów rzeczywiście poniesionych należy uznać za sprzeczne z dobrymi obyczajami. Ocena takiego działania w świetle przyjętych i

obowiązujących norm moralnych i obyczajowych, powszechnie akceptowanych w społeczeństwie i uznanych w obrocie profesjonalnym musi być jednoznaczna i krytyczna. Nie ma podstaw do zaakceptowania jednostronnego i dowolnego, nie podlegającego kryteriom ocennym obciążenia strony umowy kosztami sporządzenia wezwań, których wysokość nie została uzgodniona przez strony umowy. Przytoczyć należy szereg orzeczeń Sądu Konkurencji i Konsumentów, który uznawał tego typu postanowienia za niedozwolone. W wyroku z 8 grudnia 2011r., sygn. XVII AmC 2905/11 sąd ten stwierdził, że niedozwolone jest postanowienie wzorca umowy o treści: „Opłata za wezwanie do zapłaty i wypowiedzenie umowy (pożyczkobiorca) - 20 zł.” W wyroku z 4 lipca 2012r., sygn. XVII AmC 5205/11 stwierdzono, że niedozwolone jest postanowienie umowy o treści: "Opłata za sporządzenie i wysłanie lub doręczenie wezwania do zapłaty raty (rat) kredytu lub odsetek - od każdego wezwania - 20 zł", z kolei w wyroku z 6 sierpnia 2009r., sygn. XVII AmC 624/09 uznano za niedozwoloną klauzulę : "W przypadku niewykonania zobowiązań wynikających z niniejszej umowy Kredytobiorca poniesie koszty związane z monitorowaniem Kredytobiorcy: 1) telefoniczne upomnienie Kredytobiorcy związane z nieterminową spłatą kredytu - 13 PLN; 2) korespondencja kierowana do Kredytobiorcy związana z nieterminową spłatą kredytu (zawiadomienie, upomnienie, prośba o dopłatę, wystawienie Bankowego Tytułu Egzekucyjnego), za każde pismo. Opłata za korespondencję kierowaną do poręczycieli Bank obciąża dodatkowo Kredytobiorców według tych samych stawek - 15 PLN; 3) wyjazd interwencyjny do Kredytobiorcy - 50 PLN".

Mając na uwadze powyższe okoliczności oraz brak wykazania, że pisma z którymi wiązał się obowiązek zwrotu przez pozwanego kosztów ich doręczenia w ocenie Sądu żądanie zasądzenia od pozwanego kwoty 230 zł było nieuzasadnione. Sąd przyjął na podstawie twierdzeń powoda, że po powstaniu opóźnienia w spełnieniu świadczenia polegającego na zwrocie kwoty pożyczki cedent wysyłał do pozwanego wezwania do zapłaty, wobec czego na pozwanym spoczywał obowiązek zwrotu dającemu pożyczkę poniesionych kosztów wysyłki tych wezwań. Koszt doręczenia przesyłki zwykłej przez operatora publicznego to 5,20 zł, dlatego też uwzględniając twierdzenia powoda, że wysyłał pozwanemu 5 przesyłek, Sąd przyjął że w związku z ich wysłaniem cedent poniósł koszty w wysokości 26 zł.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd zasądził od pozwanego M. B. (1) na rzecz powoda Kancelarii (...) Spółki Akcyjnej w K. kwotę 1.326 zł jako sumę kwoty pożyczki 1000 zł, prowizji 300 zł i kosztów wysyłki wezwań 26 zł wraz odsetkami ustawowymi od dnia 19 września 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty, albowiem zgodnie z twierdzeniami powoda pożyczka miała zostać zwrócona do dnia 18 września 2015r.

W zakresie żądania obejmującego zasądzenia od pozwanego kwoty 230 zł, którą pozwany został obciążony tytułem sporządzonych wezwań do zapłaty wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 19 września 2015r., w zakresie przewyższającym kwotę 26 zł Sąd powództwo oddalił, stwierdzając że w tym zakresie żądanie wynika z niedozwolonego postanowienia umowy, które rażąco narusza interesy pozwanego, kształtując jego obowiązek w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, a żądanie zasądzenia odsetek od kwoty 26 zł od dnia 19 września 2015 roku jest nieuzasadnione albowiem w dniu wymagalności roszczenia o zwrot pożyczki koszty wezwań do zapłaty jeszcze nie mogły powstać, skoro poszczególne pisma dający pożyczkę mógł wysyłać po dniu ustalonym jako data zwrotu pożyczki. Ponadto powód nie wykazał w procesie daty wysłania poszczególnych pism i w konsekwencji – terminu wymagalności żądania zwrotu kosztów wezwań.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc oraz art. 99 kpc w zw. z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. Z 2015r., poz. 1804). Zgodnie z art. 98 § 1 kpc strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. W myśl § 3 do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony. Stosownie zaś do art. 99 kpc stronom reprezentowanym przez radcę prawnego lub rzecznika patentowego oraz Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa zwraca się koszty w wysokości należnej według przepisów o wynagrodzeniu adwokata.

Powód wygrał proces w 86 %, zatem w tej części poniesione koszty procesu winny zostać powodowi zwrócone. W pozostałej części, tj. co do 14 % kosztów procesu, obciążają one powoda stosownie do części, w której proces przegrał. Łącznie poniesione przez strony koszty procesu wynoszą 930 zł i obejmują: koszty zastępstwa procesowego powoda w wysokości 900 zł oraz opłatę od pozwu 30 zł . Z kwoty 930 zł pozwany jest obowiązany zwrócić powodowi kwotę 805,38 zł stosownie do części w jakiej sprawę przegrał.

Na podstawie art. 333 § 1 pkt 3 kpc wyrokowi w pkt I i III nadano rygor natychmiastowej wykonalności.